

ומבי ארדשיר לאקטיספון לא מצריך –

And from ארדשיר בי to אקטיספון he did not require

OVERVIEW

בי to אקטיספון was brought from גט when a בפ"נ required that רב חסדא. However from ב"א to אקטיספון no בפ"נ was required. Originally the גמרא sought to explain this anomaly by suggesting that the residents of ב"א were בקיאים לשמה as opposed to the residents of אקטיספון. The גמרא challenged this, stating: רבה אית ליה דרבא! One may ask, even if רבה אית ליה דרבא, nevertheless according to רבה, if ב"א are בקיאים and אקטיספון are not בקיאים, that would explain why בפ"נ is required in one instance and not in the other.¹ גמרא will be dealing with this and other questions on the תוספות.

תוספות asks a question:

ואם תאמר מארדשיר לאקטיספון נמי לגזור מוליד אטו מביא כדאמרין לעיל -

And if you will say; that from ארדשיר to אקטיספון one should also say בפ"נ; for there should be a decree that sending a גט to אקטיספון requires בפ"נ on account of bringing a גט from אקטיספון, as we previously² stated in the גמרא, that according to רבה the reason why the רבנן בתראי require בפ"נ in the case of מוליד מא"י is because גזרינן מוליד אטו מביא לחו"ל. We should say the same regarding from ב"א to אקטיספון. If we do not require בפ"נ from ארדשיר to אקטיספון we may eventually not require בפ"נ from אקטיספון to ארדשיר. בי ארדשיר to אקטיספון, saying בפ"נ is definitely required.

תוספות answers:

ויש לומר דלמסקנא דרבה אית ליה דרבא לכולי עלמא לא גזרינן מוליד אטו מביא -

And one can say; that according to the conclusion of the גמרא that רבה agrees to רבא, that בפ"נ is required for קיום (as well as לשמה) everyone (even רבה)³ agrees that we are not מביא אטו מוליד⁴.

¹ ד"ה והא addresses this issue in רש"י. However he does not offer proof that ב"א and אקטיספון are in two different מדינות.

² דף דב.

³ גזרינן מוליד אטו מביא, רבא, we have never assumed that.

⁴ The only reason we assumed that the רבנן בתראי are מביא אטו מוליד was to explain why, according to רבה, the רבנן בתראי maintain that מוליד מא"י לחו"ל is required to say בפ"נ. Seemingly the בני א"י are בקיאים, there is no need to say בפ"נ. Therefore we needed to explain that the רבנן בתראי are מביא אטו מוליד, לשמה. However now that we conclude that רבה אית ליה דרבא, the reason of the רבנן בתראי is simple. בפ"נ is required by קיום. There is no need or proof that we are מביא אטו מוליד on account of מא"י לחו"ל.

אקטיספון and בי ארדשיר will discuss and deduce the location of תוספות

ונראה דארדשיר בבבל דאי בשאר חוץ לארץ -

And it seems that ארדשיר is located within בבבל, for if ארדשיר was located elsewhere in חו"ל; not in בבבל

היכי בעי למימר נימא קסבר לפי שאין בקיאים לשמה והני גמירי -

How did the גמרא attempt to offer an explanation, that from ב"א to אקטיספון one is not required to say בפ"נ, since we will assume that the reason in general for saying בפ"נ is because they are not בקיאים לשמה; however the people of ארדשיר are בקי. That is supposed to explain why בפ"נ is not required from ארדשיר to אקטיספון. However this cannot be; for if ארדשיר was not in בבבל then –

מה מועיל דגמירי הא חיישינן שמא יחזיר דבר לקולו -

What is accomplished by the fact that they are knowledgeable in לשמה, but nevertheless we are concerned that the situation may revert to its original ruinous status? In חו"ל (not בבבל) even when the people are בקי בלשמה we require בפ"נ, because of the concern שמא יחזור דבר לקולו. Therefore we must conclude that since the גמרא wanted to exempt the ב"א from saying בפ"נ since they are גמירי; this proves that ארדשיר is in בבבל. Indeed in בבבל we are not required to say בפ"נ.

ואקטיספון על כרחיה לאו מבבל דאי מבבל אקטיספון נמי גמירי -

And אקטיספון is undeniably not within בבבל, for if אקטיספון was in בבבל then the people of אקטיספון are also knowledgeable in לשמה. All of בבבל are בקיאים לשמה -

ומאי קאמר הני לא גמירי -

So how can the גמרא say; these residents of אקטיספון are not בקיאים לשמה. Therefore we must conclude that אקטיספון was not in בבבל (and בי ארדשיר was in בבבל).

תוספות offers another proof that אקטיספון is not in בבבל.

ועוד דבלא אזלי לשוקא נמי -

And furthermore, even without the explanation that the people of בי ארדשיר go to the marketplace of אקטיספון, we still would not require בפ"נ. For –

אמרינן לעיל לרב דקיימא לן כוותיה באיסורא דשכיחי מתיבתא -

We have previously stated according to רב, whose opinion we follow in matters pertaining to laws of prohibitions⁵ (including the laws of גיטין and ארדשיר), that there is a prevalence of academies in בבבל and therefore in בבבל there are always מצויים לקיימו. If אקטיספון would be part of בבבל, it would not be necessary to say בפ"נ from ב"א to אקטיספון because מתיבתא; we do not need the reason of אזלי

⁵ As opposed to monetary laws, were we follow the ruling of שמואל when he disputes רב.

⁶ Since however the גמרא does give the reason of לשוקא that proves that אזלי לשוקא is not part of בבל. Were it not for the reason of לשוקא, one would have been required to say ב"פ from ב"א to אקטיספון. For since אקטיספון is not in בבל, therefore there usually are no עדים מצויין לקיימו. However here since the ב"א are אזלי לשוקא to אקטיספון, therefore there are עדים מצויין לקיימו.

אלא ודאי ארדשיר בבבל ואקטיספון לאו מבבל והוי ממדינה למדינה -

Therefore, we must certainly say that ארדשיר is in בבל and אקטיספון is not in בבל and it is considered delivering a גט from מדינה למדינה

- ואין עדים מצויין לקיימו אי לאו דאזלי לשוקא -

And there are no עדים available to be מקיים the גט, were it not for the fact that the ב"א went to the market in אקטיספון.

והשתא פריך שפיר והא רבה אית ליה דרבא -

And now⁷ the question of the גמרא is rightfully understood⁸ since רבה agrees to רבא that ב"פ is required on account of קיום as well, so even if the ב"א were בקיין לשמה, but since ב"א and אקטיספון were in separate countries

- ואמאי לא מצריך מארדשיר לאקטיספון כיון דאין עדים מצויין לקיימו -

Why was not ב"פ required from ארדשיר to אקטיספון, since there are no witnesses readily available to be מקיים the גט?!

anticipates a possible question and answers it:

- ואף על פי שהיו סמוכות זו לזו ולא היה אלא דגלת מפסיק ביניהם -

And even though ב"א and אקטיספון were close one to another, and only the river דגלת separated them

כדאמרין בפרק כיצד מערבין (עירובין דף נז, ב) -

As the גמרא says in פרק כיצד מעברין. Why therefore should we require ב"פ? Since they are so close to each other, there would seemingly be עדים מצויין לקיימו?!

responds:

- מכל מקום חשיבי כשתי מדינות -

Nevertheless, they are considered as being in two separate countries, and therefore ב"פ is required.

⁶ See 'Thinking it over' # 2.

⁷ That we have determined that ארדשיר is in בבל and אקטיספון is not in בבל.

⁸ (See 'Overview') If we were to assume that ב"א and אקטיספון are both in בבל, not like תוספות proves, then the question of רבא לי דרבא, is not understood. Granted that רבה אית ליה דרבא, but since both ב"א and אקטיספון are in בבל, where עדים מצויין לקיימו, there is no need for ב"פ according to רבא. According to רבה however, if ב"א were בקי and not אקטיספון, then it is understood why from ב"א we do not say ב"פ and from אקטיספון we do say ב"פ.

offers an example, that even though two places are very close to each other, however if they are in two separate countries, we consider them as if they were far apart.

כמו עבר הירדן שחלוק מארץ ישראל לענין חזקה לפי שירדן מפסיק -

Just as עבר הירדן is separated from א"י concerning חזקה,⁹ because the river separates עבר הירדן from א"י proper. We see that a river can divide its opposite banks into two מדינות.

וואין¹⁰ זה אקטיספון דאמרינן בפרק קמא דיומא (דף י,א) רסן זו אקטיספון -

This אקטיספון is not the one which the גמרא refers to in the first פרק of פירוש, saying: that the city רסן which is mentioned in נח¹¹ פרשת נח, refers to the present city of אקטיספון. The reason that these two אקטיספון are not identical is –

דהוא (מא"י¹²) [מארץ אשור] הוה כדכתיב רישיה דקרא -

For that אקטיספון mentioned in יומא was from the land of אשור as it says¹³ in the preceding פסוק -

מן הארץ ההוא יצא אשור ויבן את נינוה כולי (בראשית י)¹⁴ -

אשור left from that land¹⁵ and built the cities of נינוה etc. He then mentions רסן as one of the cities that אשור built. While the city of אקטיספון mentioned in our גמרא was in the land of the כשדים¹⁶.

(ובפירוש¹⁷ רש"י כתב התם רסן זה אקטיספון):

(And in s'י' commentary, he wrote there,¹⁸ that רסן is אקטיספון.¹⁹)

SUMMARY

⁹ If the current מחזיק made a חזקה on a property in עבר הירדן and the original owner (מערער) lived in א"י (or vice versa), it is not considered a חזקה. The validity of a חזקה depends on the מערער's ability to be aware of the חזקה and nevertheless not protest. This proves the claim of the מחזיק. If they live in two מדינות such as עבר הירדן and א"י, we cannot assume that the מערער was aware of the חזקה. In many instances the distance between עבר הירדן and א"י is only the ירדן. It seems highly unlikely that the מערער, who lived just across the river, was not aware of the חזקה. Nevertheless the rule is if they are in different מדינות there is no חזקה. Similarly here, since ב"א and אקטיספון are in two מדינות therefore ב"נ is required.

¹⁰ From this point onwards the תוספות is in parenthesis. It is the opinion of others that this is a later addendum to the תוספות.

¹¹ בראשית י,יב.

¹² This is evidently a transcription error as indicated in the gloss (see מהרש"א).

¹³ בראשית י,יא.

¹⁴ There seemingly should be a double closing parenthesis, either here or at the conclusion of the תוספות.

¹⁵ 'That land' refers to בבל where the דור הפלגה built the מגדל. Therefore אשור (and by inference רסן) was far from בבל and also from אקטיספון which was only across the river דגלת from בבל. See מהרש"א הארוך.

¹⁶ See יומא שם in תוספות ישנים.

¹⁷ This last phrase is encircled in parenthesis and others delete it entirely.

¹⁸ Presumably in יומא מס' יומא. However in our text of רש"י we do not find it there.

¹⁹ As opposed perhaps to the גירסא that רסן זו אקטיספון without an 'אל"ף', which would resolve the problem. See מהרש"א הארוך and תוספות ישנים יומא.

According to the מסקנא that רבה אית ליה דרבא, there is no מביא אטו מוליך גזירה מוליך אטו מביא. In ב"א is in בבל as evidenced by the fact that the גמרא originally exempted them from saying בפ"נ since they are בקיאיין לשמה. In חו"ל, beside בבל, that would not be a valid reason since we are חושש שמא יחזור דבר לקלוקולו. בקיאיין is not in בבל since the גמרא thought that they are not בקיאיין. In בבל we assume that all are בקיאיין. Furthermore, if it were in בבל no explanation is necessary why from ב"א (which is also in בבל) to אקטיספון no בפ"נ is required. The גמרא asks therefore, since ב"א is in בבל and אקטיספון is not in בבל, then בפ"נ should be required from ב"א to אקטיספון (as well), since it is ממדינה למדינה במדה"י.

This requirement that בפ"נ must be said ממדינה למדינה במדה"י, is valid even if the two cities are extremely close to each other as ב"א ואקטיספון. This is similar to דיני חזקה, where no חזקה is valid ממדינה למדינה regardless of the proximities of the areas involved.

This אקטיספון (near בבל) is not synonymous with the אקטיספון mentioned elsewhere as the renamed city of רסן, for רסן was in the country of אשור.

THINKING IT OVER

1. Before the גמרא concluded here that רבה אית ליה דרבא, why did not the גמרא ask וליגזור מוליך אטו מביא?²⁰
2. Let us assume that אקטיספון is within בבל.²¹ As far as תוספות proofs, we can say as follows; concerning the first proof why are they not בקיאיין? Perhaps אקטיספון was an unusual exception to the rule. And as far as the second proof, we may say that without אזלי לשוקא there is something preventing the עדים מצויין לקיימו. Perhaps there was a שעת חירום of sorts. Therefore we need to say אזלי לשוקא. However, אקטיספון may still be in בבל.²²
3. Why is בפ"נ required from אקטיספון to ב"א, if they were 'סמוכות זו לזו'? The בפ"נ²⁴ of our משנה is of the opinion²³ that by 'סמוכות' we do not require

²⁰ See מהרש"א הארוך.

²¹ See footnote # 6.

²² See זיו הים and ארזא דבי רב אות לז עד"ז.

²³ See ד,א.

²⁴ See סוכ"ד (סי' טו) בשם החת"ס.